

Посібник для дітей та молоді до Стратегії Ради Європи з прав дитини (2022-2027)

www.coe.int/children

Будуємо Європу для
дітей та разом
з дітьми

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

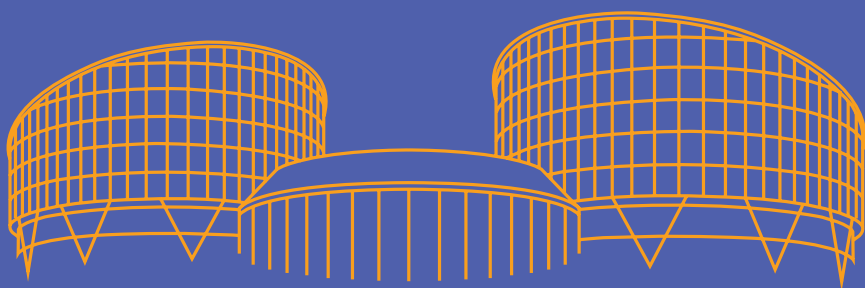
Посібник для дітей та молоді до Стратегії Ради Європи з прав дитини (2022-2027)

Даний посібник призначений для дітей та молоді віком від 12 до 17 років, щоб сприяти їхньому розумінню основних завдань Стратегії Ради Європи з прав дитини (2022-2027). З повним текстом цього документу можна ознайомитись [тут](#).

Стратегія містить деякі пропозиції від дітей та молоді. Якщо хочете дізнатися більше, можна переглянути [Звіт про консультації з дітьми, інформація щодо формулювання Стратегії з прав дитини](#).

**Що таке
Рада
Європи?**

COUNCIL OF EUROPE

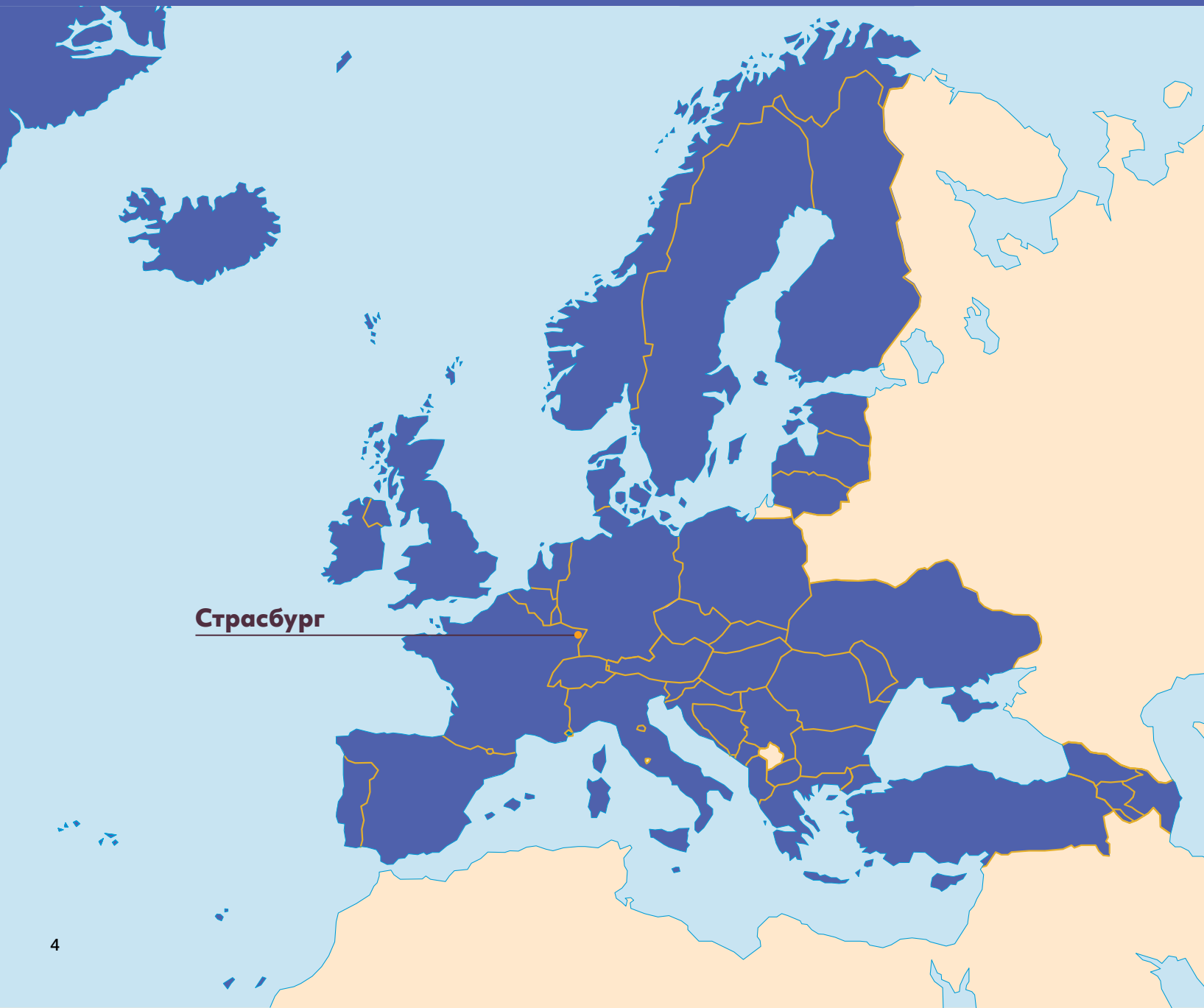

CONSEIL DE L'EUROPE

Європейська організація з 46 країн, відомих як Держави-члени, яка має головний офіс у Страсбурзі, Франція.

Її створили, щоб гарантувати, що всі ці країни захищають права людини, зокрема права дітей, підтримуючи дітей та молодих людей як ви, щоб розвинути весь їхній потенціал, і запобігаючи будь-якій шкоді.

Council of Europe

Страсбург

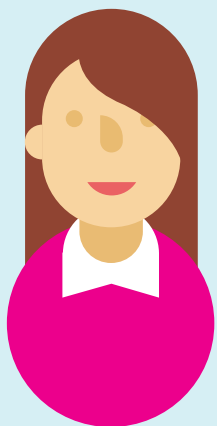
Ви можете бачити ці 46 держави-члени на мапі:

Австрія	Монако
Азербайджан	Нідерланди
Албанія	Норвегія
Андорра	Німеччина
Бельгія	Північна Македонія
Болгарія	Польща
Боснія-Герцеговина	Португалія
Вірменія	Румунія
Греція	Сан-Марино
Грузія	Сербія
Данія	Словацька Республіка
Естонія	Словенія
Ірландія	Сполучене Королівство
Ісландія	Туреччина
Іспанія	Угорщина
Італія	Україна
Кіпр	Фінляндія
Латвія	Франція
Литва	Чеська
Ліхтенштейн	Республіка Чорногорія
Люксембург	Хорватія
Мальта	Швейцарія
Молдова	Швеція

Дивись нашу інтерактивну мапу [тут!](#)

Що таке права дітей?

Права дітей

це обіцянки уряду дітям та молоді віком до 18 років із метою допомогти їм мати добре життя, де б вони не мешкали, та уникати будь-якої небезпеки.

[Паспорт на твої права](#)

[Я маю права, ти маєш права, він/ вона має права... Вступ до прав дитини](#)

Подивись!

Що таке Стратегія з прав дитини та як її готували?

Стратегія - це план дій із довгостроковими цілями.

Стратегія Ради Європи з прав дитини є результатом довгого процесу проектування.

До нього були залучені:

* Уряди Держав-членів

В особі посадовців із міністерств усіх Держав-членів Ради Європи, які займаються підготовкою законів та заходів із захисту дітей або працюють над питаннями, що є важливими для дітей та їхніх прав.

* Міжнародні організації

Установи, створені урядами для спільної роботи, щоб зробити світ кращим для дітей і дорослих. Наприклад, більшість країн світу входять до Організації Об'єднаних Націй, а 27 європейських країн входять до Європейського Союзу.

* Організації громадянського суспільства

Об'єднання чи асоціації, створені для допомоги дітям та іншим або для проведення акцій на підтримку добрих справ, як-от боротьба з бідністю чи зміною клімату. Їх також називають неурядовими організаціями або «НУО».

* Діти, зокрема 220 дітей з різних кутків Європи

Будь-які особи віком до 18 років.

Для чого нам потрібна Стратегія Ради Європи з прав дитини?

Рада Європи та Уряди її Держав-членів повинні мати спільне бачення та спільні цілі, щоб працювати разом над тим, щоб права дітей стали реальністю в Європі. Нова стратегія керуватиме роботою **Урядів та їхніх партнерів** щодо прав дитини протягом наступних шести років (2022-2027).

Як Рада Європи працює з Урядами?

До способів співпраці у **Раді Європи** належить:

- * Погодження загальних правил для Урядів щодо найкращої підтримки та захисту прав дітей.
- * Обмін інформацією та навчання один у одного.
- * Підготовка фахівців для роботи з дітьми.
- * Підвищення обізнаності про проблеми дітей, їхні права та важливість участі дітей.

СТРАТЕГІЯ МАЄ 6 ЗАВДАНЬ:

1

Захист усіх дітей від
насильства

2

Забезпечення рівних
можливостей та включення
у суспільство для всіх дітей

3

Підтримка доступу дітей
до технологій та їхнього
безпечного використання

4

Створення більш
дружнього до дітей
правосуддя

5

Надання голосу кожній
дитині

6

Підтримка дітей у
кризових та надзвичайних
ситуаціях

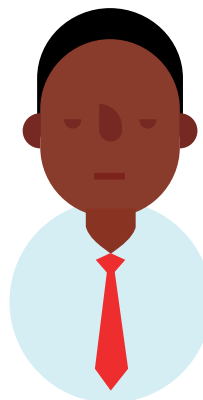

Працюючи над цими завданнями, ми в Раді Європи постійно:

Беремо до уваги гендерні питання, вивчаючи потреби різних гендерів та виробляючи особливі пропозиції для кожного з них, якщо це необхідно.

Приклад: хлопці та дівчата можуть зазнавати різних форм насильства та потребувати особливого захисту.

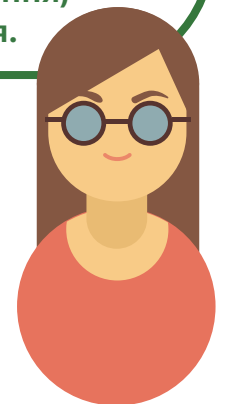
Думаємо про те, як запобігти дискримінації, тобто несправедливому ставленню до людей, або протидіяти їй, та як допомогти дітям і молодим людям, які знаходяться в складних життєвих обставинах отримувати рівне ставлення та рівні можливості.

Приклад: деякі діти, які знаходяться в складних життєвих обставинах потребують більшої підтримки, щоб ходити до школи, наприклад, їм потрібні підручники, їжа, підключення до Інтернету або квитки на автобус.

Ведемо пошук регулярних можливостей для дітей та молоді поділитися своїми поглядами, бути почутими та впливати на рішення, що стосуються їхнього життя.

Приклад: Рада Європи регулярно пропонує Урядам запрошувати дітей на заходи або консультуватися з ними щодо нових законів або діяльності, а також сама запрошує дітей всюди, де це доречно.

ЗАВДАННЯ #1

Захист дітей від насильства

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що насильство проти дітей досі відбувається **скрізь**, як-от удома, у школі, у спорті та, звичайно, в Інтернеті, і **може впливати на добробут та безпеку дітей**.

Існує багато видів насильства:

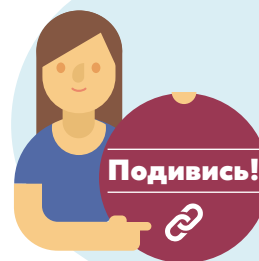
- * **Фізичне:** коли хтось шкодить вашому тілу, наприклад, б'є або застосовує булінг, тобто коли діти злі або недобрі один до одного, не один раз, а знову і знову.
- * **Психічне:** коли хтось кричить на вас, погрожує або говорить про вас неправду.
- * **Емоційне:** коли хтось знову і знову ображає почуття дитини.
- * **Нехтування або погане поводження:** коли та особа, яка за вас відповідає, не піклується про вас або погано до вас ставиться.

- * **Сексуальне:** коли хтось намагається торкнутися інтимних частин вашого тіла, щоб показати або розповісти вам про речі, пов'язані з сексуальністю таким чином, що завдає вам болю, страху чи занепокоєння.

► Що ми зробимо?

Ми допоможемо Урядам:

- * Підготувати за участю дітей свій національний план із запобігання насильству стосовно дітей.
- * Підвищувати обізнаність про необхідність припинити насильство над дітьми та що можна з цим робити.
- * Покласти кінець тілесним покаранням (коли дітей карають із застосуванням фізичної сили, щоб змусити їх відчувати біль, дискомфорт або приниження) всюди, в тому числі в школах і в сім'ї.
- * Боротися з сексуальним насильством над дітьми та відстежувати що насправді роблять Уряди для захисту дітей у своїх країнах, зокрема в Інтернеті.

[Кіко та рука](#)

[Тож це сексуальне розбещення?](#)

[Розкажи тому, кому довіряєш](#)

ЗАВДАННЯ #2

Забезпечення рівних можливостей для всіх дітей та включення їх у суспільство

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що є діти та родини, які живуть у **бідності** і мають труднощі з відвідуванням школи, з пошуком дому, з доглядом у лікарнях або з підтримкою соціальних служб.

Це може бути ще складніше під час **економічної кризи, пандемій (наприклад, COVID-19), міграції, війни** або подій, спричинених руйнуванням навколишнього середовища чи **зміною клімату**.

Діти також мають проблеми з **психічним здоров'ям**, які погіршуються через такі важкі події, як пандемія COVID-19, міграція чи війна.

► Що ми зробимо?

Ми допоможемо Урядам:

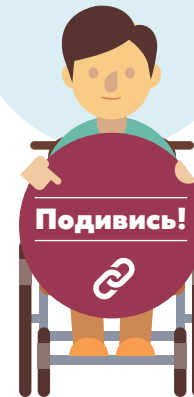
- * Гарантувати соціальні права дітей (як-от звернення до лікаря, отримання допомоги, коли ваші батьки безробітні чи бідні...), припиняти дискримінацію, надавати підтримку психічному здоров'ю, а також залучати та підтримувати дітей у школі.
- * Боротися з причинами бідності, запобігаючи вилученню дітей із суспільства та змушуючи установи краще реагувати на бідність і соціальні проблеми.
- * Захищати дітей у несприятливих обставинах, наприклад, тих, хто живе в закладах опіки, дітей біженців або мігрантів, дітей з інвалідністю, дітей ромів і мандрівників, дітей ЛГБТІ та їхні родини, дітей, які страждають на залежність, і дітей, батьки яких вживають наркотики.

[Діти та молодь у закладах опіки.
Дізнайся про свої права!](#)

[Кампанія DOSTA!
Версія для дітей](#)

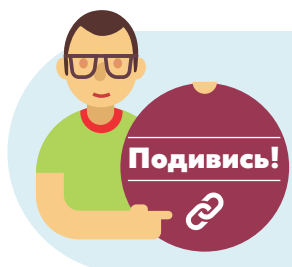
ЗАВДАННЯ #3

Підтримка доступу дітей до технологій та їхнього безпечного використання

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що **цифрові технології** оточують нас всюди, але вони не завжди розроблені таким чином, щоб гарантувати дотримання та захист прав дітей. Проблемою також є те, що деякі діти не мають **повного доступу до технологій**, а цифрова освіта у школах також недостатня.

Крім того, є **речі, які можуть викликати у дітей почуття страху, дискомфорту та суму**, як-от зображення

Подивись!

[Kiko i Vsyudia](#)

[Дізнайся про свої права в цифровому середовищі](#)

або відео про насильство, які діти не повинні бачити, цькування в Інтернеті, мова ворожнечі (коли хтось погано або агресивно говорить про певну групу осіб), порушення конфіденційності та сексуальне насильство в Інтернеті.

► Що ми зробимо?

Ми допоможемо Урядам:

- * Зробити технології доступними для всіх дітей.
- * Створити безпечний онлайн-простір, щоб діти могли шукати інформацію та ділитися своїми поглядами.
- * Поліпшити викладання технологій у школах.
- * Навчати вчителів, інформувати батьків та залучати дітей до прийняття рішень, що стосуються технологій.
- * Забезпечити повідомлення у поліцію про випадки сексуального насильства над дітьми в Інтернеті та їхнє розслідування, покарання людей, які завдали шкоди дітям та надання допомоги дітям-потерпілим.
- * Вивчати та збирати інформацію про нові проблеми, що впливають на добробут дітей, як-от вплив в Інтернеті та штучний інтелект (який копіює людський інтелект для керування сучасними технологіями).

ЗАВДАННЯ #4

Створення правосуддя, дружнього до дітей

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що діти та молодь можуть відчувати **систему правосуддя** різними способами, наприклад, якщо вони стають **жертвами** злочину або бачать, як це відбувається (стають **свідком** злочину). Також може статися, що є **підозра або звинувачення у вчиненні злочину дитиною або підлітком**.

Вони також можуть бути залучені, якщо суд ухвалить рішення щодо їхньої освіти або з ким вони будуть жити коли **їхні батьки розлучаються**.

Дітям та молоді може бути важко домогтися правосуддя, та їм не завжди пояснюють, що відбувається або які вони мають права та роль.

[Твої права у процедурах визначення віку](#)

► Що ми зробимо?

Ми допоможемо Урядам забезпечити, щоб усі діти мали доступ до системи правосуддя та мали адвоката, який їх представлятиме. Також важливо, щоб діти та молодь могли брати участь у судових процедурах, а це означає, що вони отримують інформацію про свої права та роль у процедурах, а також їх вислуховують професіонали.

Наша робота також охоплюватиме:

- * Потреби дітей-жертв і дітей-свідків.
- * Що є найкращим для дітей та молоді, коли їхні батьки розлучаються або коли приймається рішення помістити їх у заклад опіки.
- * Які існують альтернативні заходи щодо дітей та молоді, які порушують закон.
- * Як зробити процедури більш дружніми до дітей, коли дітям і молодим людям доводиться залишати рідну країну через бідність, війну чи страх за свою безпеку з батьками чи без них.
- * Перевірка місць позбавлення волі дітей та молоді, де вони обмежені у пересуванні, наприклад, у відділеннях поліції чи в'язницях.
- * Підтримка дітей та молоді у зверненнях до Європейського суду з прав людини - міжнародного суду, який дбає про те, щоб Уряди держав-членів дотримувались своїх обіцянок щодо прав людини.

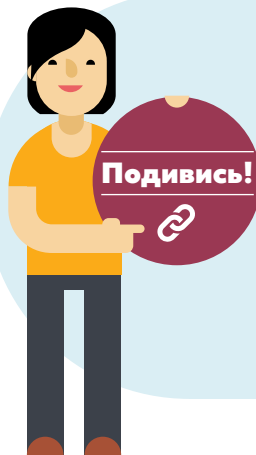

ЗАВДАННЯ #5

Надання голосу кожній дитині

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що діти досі потребують простору та реальних можливостей **поділитися своєю думкою та бути почутими** дорослими, оскільки дорослі їх належним чином не слухають і не сприймають серйозно при прийнятті рішень, які їх стосуються.

[Хай почують твій голос](#)

[Шкільна фабрика](#)

[Право бути почутим: участь дітей - фундамент демократичних суспільств](#)

[Хартія для всіх](#)

► Що ми зробимо?

Ми будемо:

- * Заохочувати дітей знаходити безпечні, шанобливі та значимі можливості участі. Для цього ми розробимо правила, які допоможуть дорослим дбати про те, щоб до дітей прислуховувалися, і підготуємо фахівців, які працюють з дітьми.
- * Допомогти урядам розробити національні плани з цілями та заходами щодо участі дітей і бути готовими відповісти та змінити свою практику, якщо вони не прислухаються до дітей.
- * Сприяти участі дітей у школах за допомогою технологій, а також у демократії та політичному житті, наприклад, пропонувати урядам подумати про зниження віку голосування.
- * Продовжувати залучати дітей до роботи Ради Європи, яка впливає на них, вислуховувати їх і надавати інформацію про те, як ми врахували їхні погляди. Ми будемо шукати можливості для безпосереднього спілкування з дітьми та надавати простір для діяльності, яку вони формулюють і реалізують.

ЗАВДАННЯ #6

Підтримка дітей у кризових та надзвичайних ситуаціях

► Чому ми в Раді Європи занепокоєні цим?

Тому що коли **трапляється щось надзвичайне**, як-от пандемія COVID-19, війна чи події, спричинені зміною клімату, діти опиняються серед **найменш захищених**. Під час кризи або надзвичайної ситуації **всі права дітей знаходяться під загрозою**, а право на життя, право на освіту, право зростати в сім'ї, право на охорону здоров'я та соціальні послуги, і право на здорове довкілля часто порушуються.

Також може статися так, що діти з родинами або без них змушені **покинути свій дім** і переїхати в інше безпечне місце чи країну.

► Що ми зробимо?

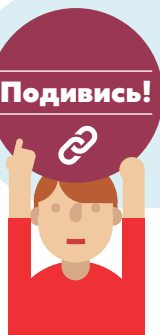
Ми допоможемо Урядам:

- * Захистити дітей під час економічної кризи та кризи охорони здоров'я, війни та міграції.
- * Забезпечити повагу до права дітей на безпечне, чисте та здорове довкілля і отримання ними освіти з повагою до природи.
- * Допомогати дітям домогтись правосуддя, якщо вони перебувають у небезпеці або постраждали через завдання шкоди довкіллю.
- * Бути краще підготовленими до майбутніх кризових чи надзвичайних ситуацій і допоможемо Урядам створити потужніші системи захисту дітей для подолання надзвичайних подій та реагування на них.

Подивись!

[Визначення віку дітей у міграції](#)

ЩО ДАЛІ?

У найближчі роки ми працюватимемо разом з нашими партнерами, Урядами Держав-членів, міжнародними організаціями, організаціями громадянського суспільства і навіть компаніями, щоб реалізувати та втілити в життя нашу Стратегію. Ми також будемо продовжувати залучати дітей, щоб краще зрозуміти їхні потреби та бажання.

Час від часу ми будемо зупинятися і дивитися, якого прогресу ми досягли і що нам ще потрібно зробити.

Ми вважаємо, що кожен має обов'язок забезпечити захист прав дітей, і кожен має відігравати свою роль!

**Звичайно,
ви також
можете
зробити
внесок!**

- * Ви можете **знайти інформацію** про завдання Стратегії та права дитини у вашій країні або рідному місті та **обговорити** це зі своїми друзями, родиною, вчителями та дорослими, відповідальними за рішення у вашій місцевій владі або в парламенті.
- * Ви можете використовувати будь-яку наявну можливість, залучати дітей до прийняття рішень у вашій **школі** (наприклад, учнівські ради), у вашому **рідному місті** (наприклад, молодіжні ради чи громадські слухання) або під час **урочистих подій** (наприклад, дитячі чи молодіжні парламенти).
- * Ви можете брати участь у **заходах і дебатах** про права дитини та Стратегію, а також організувати їх. Якщо ви бачите, що права дітей знаходяться під загрозою або не дотримуються, ви можете розповісти про це людям і спонукати їх вжити заходів для позитивних змін. Таким чином ви самі стаєте **правозахисником**.
- * Ви можете бути прикладом, **поводячись із повагою до інших** і підтримуючи тих, кому потрібна допомога бути здоровим та безпечним.
- * Ви можете **стежити** за новинами про Стратегію та можливості для дітей взяти участь у Раді Європи. Ви можете переглянути всі матеріали Ради Європи для дітей та молоді **тут**.

ПОДИВИСЬ!

Що таке права дітей?

[Паспорт на твої права](#)

[Я маю права, ти маєш права, він/ вона має права... Вступ до прав дитини](#)

ЗАВДАННЯ #1
Захист дітей від насильства

[Kiko ta ruca](#)

[Тож це сексуальне розбещення?](#)

[Розкажи тому, кому довіряєш](#)

ЗАВДАННЯ #2
Забезпечення рівних можливостей для всіх дітей та включення їх у суспільство

[Діти та молодь у закладах опіки. Дізнайся про свої права!](#)

[Кампанія DOSTA! Версія для дітей](#)

ЗАВДАННЯ #3
Підтримка доступу дітей до технологій та їхнього безпечного використання

[Kiko i Vsudia](#)

[Дізнайся про свої права в цифровому середовищі](#)

ЗАВДАННЯ #4
Створення правосуддя дружнього до дітей

[Твої права у процедурах визначення віку](#)

ЗАВДАННЯ #5
Надання голосу кожній дитині

[Хай почують твій голос](#)

[Шкільна фабрика](#)

[Право бути почутим: участь дітей – фундамент демократичних суспільств](#)

[Хартія для всіх](#)

ЗАВДАННЯ #6
Підтримка дітей у кризових і надзвичайних ситуаціях

[Визначення віку дітей у міграції](#)

Ця публікація містить адаптовану для дітей версію Стратегії Ради Європи з прав дитини (2022-2027).

Дякуємо!

Хочемо подякувати міжнародному консультанту Сюзанні Рутай, яка допомогла нам підготувати цю адаптовану для дітей версію, а також неурядовій організації Defence for Children International (Італія) та 220 дітям, які долучилися до розробки Стратегії, а особливо їхнім делегатам, які брали участь у доопрацюванні цієї версії: Барбарі, Карлотті, Клаудії, Єві, Франческові, Ірен та Вікторії. Також дякуємо Енді з компанії Port Creative за дизайн та ілюстрації в цій публікації.

Ця публікація була підготовлена завдяки особливій підтримці, наданій низкою Держав-членів Ради Європи через добровільні внески.

Рада Європи – це європейська організація, до складу якої входять 46 країн і яка має головний офіс у Страсбурзі, Франція. Її створили, щоб гарантувати, що всі ці країни захищають права людини, зокрема права дітей, запобігаючи будь-якому виду насильства щодо них і підтримуючи дітей, щоб розвинути весь їхній потенціал.

UKR

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE